

Krawcowizna , dnia 10 Maja 2019 roku

Prezes Rady Ministrów
Mateusz Morawiecki
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Sekretarz Stanu – Pełnomocnik Rządu do spraw
Strategicznej Infrastruktury Energetycznej
Piotr Naimski
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Przesłano listem poleconym za potwierdzeniem odbioru

Dotyczy: nieprawidłowości przy procesie budowy linii elektroenergetycznej 400 kV Ostrołęka – Stanisławów

Szanowny Panie Premierze, Szanowny Panie Ministrze,

Jako mieszkaniec Wsi Krawcowizna zwracam się do Panów z wnioskiem o objęcie ścisłym nadzorem i podjęcie wszelkich możliwych działań w celu wyeliminowania nieprawidłowości w inwestycji realizowanej przez Polskie Sieci Energetyczne S.A. z siedzibą w Konstancinie-Jeziornej („PSE“) a polegającej na budowie linii 400 kV Ostrołęka – Stanisławów oraz rozbudowie stacji 400 kV Stanisławów i stacji 400/220/110 kV Ostrołęka (etap II) (dalej: „Inwestycja“) i doprowadzenie do tego, aby Inwestycja nie przebiegała przez teren wsi Krawcowizna.

Deklarowanym celem Inwestycji ma być poprawa bezpieczeństwa energetycznego regionu poprzez zastąpienie istniejącej linii 220 kV łączącej Ostrołękę ze Stanisławowem, którą uznano za przestarzałą.

Realizowana Inwestycja, zgodnie z udostępnionymi informacjami ma przebiegać przez teren wsi Krawcowizna i choć obecnie znajduje się na wczesnym etapie, to już budzi liczne wątpliwości oraz uzasadnione kontrowersje w naszej społeczności.

Teren Krawcowizny obfituje w obszary cenne przyrodniczo, a projektowana Inwestycja zagraża im w sposób bezprecedensowy.

Linia będąca przedmiotem Inwestycji została umieszczona w Wykazie strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, stanowiącym załącznik do ustawy z dnia 24 lipca 2015 roku o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (dalej:

„Specustawa”). Specustawa sama w sobie budzi liczne wątpliwości, również po stronie organów powołanych do ochrony praw obywatelskich, w tym Rzecznika Praw Obywatelskich.

Nawet jednak w ramach złagodzonych reguł dotyczących realizacji objętych Specustawą przedsięwzięć, przedmiotowa Inwestycja musi budzić wątpliwości. Umowa mająca za cel zrealizowanie Inwestycji została zawarta w dniu 28 września 2018 roku przez Zamawiającego - PSE z konsorcjum wykonawców – ELFEKO S.A. z siedzibą w Gdyni, Eltel Networks Energetyka S.A. z siedzibą w Gutkowie i SPIE Elbud Gdańsk S.A. z siedzibą w Gdańsku (dalej łącznie: „Wykonawca”). Stanowiący załącznik do tej umowy Program Funkcjonalno-Użytkowy wyraźnie wskazuje, że Zamawiający wyznaczył już trasę linii, a Wykonawca zobowiązany jest jedynie do jej zrealizowania, przy czym odstępstwo od tej trasy może nastąpić wyłącznie w „uzasadnionych przypadkach” i wymaga każdorazowej zgody Zamawiającego.

Mimo to w publicznej komunikacji przedstawiciele PSE i Wykonawcy podkreślają, że trasa linii dopiero zostanie wyznaczona w ramach szerokich konsultacji społecznych. W świetle dokumentacji kontraktowej zapewnienia te należy potraktować jako manipulację mającą na celu studzenie – słusznie wzburzonych – nastrojów społecznych. Konsultacje społeczne nie odbyły się na etapie poprzedzającym zawarcie umowy z Wykonawcą więc obecnie – jak można się tego spodziewać – będą służyły wyłącznie tworzeniu pozorów, nie dając społecznościom lokalnym żadnego realnego wpływu na trasę linii.

Wracając do regulacji prawnych dotyczących Inwestycji należy zwrócić uwagę, że takie pozorowane działanie inwestora i Wykonawcy może stanowić naruszenie właściwych przepisów. Prócz Specustawy, do Inwestycji zastosowanie ma bowiem ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (dalej: „Ustawa Środowiskowa”).

Mimo, że – jak wspomniano wyżej – inwestycja znajduje się na dość wczesnym etapie, to w związku z wymogami Ustawy Środowiskowej, jest to etap o pierwszorzędym znaczeniu. Ustawa ta wymaga bowiem – do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla Inwestycji - sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Co niezmiernie istotne, tego rodzaju raport, który – według udostępnianych publicznie informacji – właśnie w odniesieniu do Inwestycji powstaje, powinien przewidywać różne, co najmniej trzy, warianty realizacji przedsięwzięcia, w tym wariant najkorzystniejszy dla środowiska naturalnego.

W przypadku arbitralnego wyznaczenia trasy linii przez PSE już na etapie postępowania przetargowego, realne wydaje się zagrożenie, że sporządzany obecnie raport będzie w sposób wyłącznie pozorny odnosił się do konieczności przedstawienia różnych wariantów przebiegu linii. Co istotne, nie jest to zagrożenie wyłącznie teoretyczne bowiem w przypadku innej inwestycji realizowanej przez PSE na podstawie Specustawy, tj. budowy linii elektroenergetycznej 2x400kV wraz ze zmianą układu sieci najwyższych napięć pomiędzy aglomeracją a Siedlcami, dokładnie tego rodzaju sytuacja miała miejsce.

W tym miejscu należy powrócić do wątpliwości, które budzi sama Specustawa – jest to akt prawny, który czyni w istocie pozornymi przyznawane stronom środki odwoławcze. Wszelkie decyzje zmierzające do realizacji Inwestycji są bowiem natychmiast wykonalne, a długość postępowań odwoławczych – najpierw na ścieżce administracyjnej, a następnie sądownoadministracyjnej – sprawia, że pozytywne ostateczne rozstrzygnięcie może zostać wydane na długo po realizacji inwestycji zgodnie z pierwotnie narzuconą przez inwestora trasą.

Dlatego właśnie, jako osoba żywo zainteresowana tym jak będzie kształtował się krajobraz oraz środowisko przyrodnicze na terenie naszej wsi, zwracam się do Panów z prośbą o podjęcie wszelkich dostępnych środków, aby planowana inwestycja nie przebiegała arbitralnie wyznaczonym przez inwestora korytarzem, lecz by wykorzystała w tym celu istniejący przecież korytarz linii 220 kV.

Nie sposób nie zauważyć bowiem, że w przypadku wcześniejszych inwestycji realizowanych przez PSE wielokrotnie stosowano taki właśnie zabieg, który pod każdym – a w szczególności przyrodniczym i społecznym – względem jest dużo bardziej uzasadniony.

Nie jest przekonujący argument, zgodnie z którym wytyczenie trasy linii 400kV w śladzie linii 220 kV miałyby być niemożliwe (a pojawia się on w komunikatach pochodzących od inwestora) skoro: po pierwsze, w innych inwestycjach było to możliwe, a po drugie, w przywołanym już Programie Funkcjonalno-Użytkowym dla przedmiotowej Inwestycji wprost przewidziano taką możliwość.

W tych okolicznościach należy wskazać, że stosowanie „siłowych” rozwiązań i forsowanie przebiegu linii narzuconego przez PSE mimo, iż w krótkim horyzoncie czasowym pozwoliłoby na zrealizowanie Inwestycji w krótszym czasie i teoretycznie niższym kosztem, to w konsekwencji może rodzić tak dla Wykonawcy, inwestora, jak i dla Skarbu Państwa bardzo poważne negatywne skutki.

Pamiętać trzeba bowiem, że Inwestycja realizowana jest w ramach finansowanego z *Funduszy Europejskich działania Rozwój inteligentnych systemów magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii – oś priorytetowa VII – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020*. Sytuacja, w której działania inwestora czy Wykonawcy miałyby okazać się niezgodne z właściwymi przepisami, w szczególności w zakresie należytej dbałości o środowisko, może skutkować koniecznością zwrotu części lub całości opiewającego na blisko 40 milionów złotych dofinansowania.

Nie można również pominąć ewentualnych odszkodowań, które w związku z potencjalnie niezgodnymi z prawem działaniami organów musiałby zapłacić Skarb Państwa osobom, które poniosły szkodę wskutek realizacji Inwestycji według narzuconych przez PSE wytycznych, bez czekania na ostateczne rozstrzygnięcia zgłoszonych odwołań i skarg.

Niezależnie od powyższego, Inwestycja budzi nasz sprzeciw z powodu obaw o jej wpływ na zdrowie członków naszej społeczności, nie wspominając o katastrofalnych skutkach dla potencjału turystycznego naszego regionu. Mieszkańcy naszej wsi najczęściej nie są ludźmi zamożnymi, więc po pierwsze – spadek wartości nieruchomości wywołany realizacją Inwestycji będzie dla nas dotkliwym ciosem, a po drugie - dostęp do pomocy prawnej jest dla nas utrudniony. Dlatego właśnie zwracam się do Panów z niniejszym pismem, które – mam nadzieję – pozwoli na wyeliminowanie nieprawidłowości w prowadzeniu Inwestycji.

Wiem przy tym, że przedstawiciele Skarbu Państwa i PSE nie muszą pozostawać głusi na głos mieszkańców terenów objętych strategicznymi inwestycjami. Skoro w przypadku linii Kozienice – Ołtarzew słuszne protesty społeczne zaowocowały refleksją ze strony inwestora, wierzymy, że i w tym przypadku nie jest na to za późno, tym bardziej, że Inwestycja jest na wczesnym etapie. Jest więc szansa, aby – z poszanowaniem środków publicznych, w tym funduszy europejskich – przeprowadzić ją rzetelnie, transparentnie i w sposób, który nie wpłynie na pogorszenie sytuacji mieszkańców naszej gminy.

Naszej nadziei na pozytywny wpływ przedstawicieli Skarbu Państwa na zmianę trasy projektowanej linii elektroenergetycznej odpowiada co nie mniejsza determinacja, aby w przypadku kontynuowania działań forsujących „jedyną słuszną” trasę narzuconą przez PSE wykorzystać wszelkie dopuszczalne środki protestu – społecznego i prawnego, zmierzające do doprowadzenia do stanu zgodnego z prawem, potrzebami społeczności i wymogami Unii Europejskiej.

Z poważaniem,